

Alla barn har rätt att skyddas från droger

Syftet med det här temat är att barn ska veta mer om Barnkonventionen artikel 33 "Alla barn har rätt till att skyddas från narkotika och andra droger". I tidningen berättar vi om Upendo, från Tanzania vars pappa var drogmissbrukare. Du kan läsa om hur hennes familj hade det innan pappa Aaron blev av med sina drogproblem. Du kan läsa om vad hon gör i sin vardag och vad hur hon har det i skolan. Till detta har vi lagt lite grundläggande information om droger och vad barnkonventionen säger om det.

Eftersom vi befinner oss på det mytomspunna berget Kilimanjaro har vi också med en intervju med fyra ungdomar från Sverige som har bestigit berget, ett pyssel med djur från Tanzania och ett möte med agamaödlan.

Det finns även en intervju med Elin Allgurin som är 20 år och tennisproffs.

Hela texten ur barnkonventionen artikel 33:

Artikel 33: Rätt till att skyddas från narkotika och andra droger

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, innefattande lagstiftningsåtgärder, administrativa och sociala åtgärder i upplysningssyfte, för att skydda barn från olaglig användning av narkotika och psykotropa ämnen såsom dessa definieras i tillämpliga internationella fördrag och för att förhindra att barn utnyttjas i den olagliga framställningen av och handeln med sådana ämnen.

Ett förslag på hur du kan arbeta med tidningen:

1. Barn har rätt att skyddas från droger:

A) Börja med att läsa **vad barnkonventionen säger** på s 3. På sid 10-11 kan ni läsa kort **fakta om droger**. Det finns två avvägningar som vi gjort. 1. Vi berättar vad man sniffar men inte hur man gör. 2. Droger är farliga men det måste ju finnas bra saker med dem annars skulle de inte användas. Eleverna måste få veta att trots att det kan finnas trevliga effekter så överväger riskerna.

Frågor att diskutera:

- Varför börjar människor med droger?
- Hur påverkar de olika drogerna kroppen? Vad händer?
- Vad finns det för hjälp att få?
- Hur påverkas familjen, vänner, arbetslivet och samhället när någon använder droger?

B) Upendo i Tanzania

1. Titta på världskartan och hitta Tanzania.
2. Läs artikeln om Upendo på sid 4.
3. På sid 7 finns Fundera på frågor att diskutera i klassen.

Om du vill diskutera vidare kan du använda följande frågor kopplade till artikeln:

- Hur kom det sig att Upendos pappa började använda droger?
- Hur påverkade drogerna honom och hans familj?
- Hur förändrades familjens situation när Aaron slutade med drogerna?
- Varför börjar människor använda droger?
- Jämför dina fritidsintressen med Upendos. Likheter? Skillnader?
- Jämför din skola och skollunch med Upendos Likheter? Skillnader?
- Hur tycker du att en bra lärare ska vara?

2. Bildtips:

Måla djuren som lever vid Kilimanjaro

- Eleverna ritas olika djur som finns på savannen. Om du vill kan du sedan kopiera upp dem så du får en flock av t ex zebror eller gnuer.
- Skissa berget på spännpapper. Bestäm olika grupper som målar olika delar av tavlan.
- Några målar bakgrunden med vattenfärger och några ritas djur, som sedan sätts upp på bilden.

Födelsedagskort med djurmotiv

Enligt förslaget i tidningen på s 15. Du hittar mallarna [här](#).

3. Mer fakta och bakgrund:

Om barn och droger: <http://www.barnperspektivet.se/teman/alkohol-droger/fakta-om-alkohol-droger>

Om flockdjuren zebror och gnuer:

När det är torrperiod och mycket varmt går djuren och ställer sig under träden i skuggan vid bergssluttningarna. Gnuer och zebror gillar att beta tillsammans. Gnuerna är som kor, de äter det långa gräset. Zebror är som hästar, de äter det korta gräset där gnuerna har varit. Gnuer och zebror vaktar åt varandra. Börjar en att springa börjar alla springa, ju fler de är desto mer kan de skydda sig. När gnuerna föder kalvar står djuren i en ring runt födseln.

Om skolsystemet i Tanzania: Man börjar förskola vid 5-6 års ålder. Sedan är det sju år i grundskolan. Efter sjuan börjar man Secondary school i fyra år. Har eleven godkända resultat kan man fortsätta två år till, då går man Form Five och Form Six. Efter det kan man söka till högskolan. I Secondary school är alla läromedel på engelska och även den mesta undervisningen.

Undervisning i skolan i Tanzania är gratis men familjen betalar läromedel, skolmat, skolbänk, och en avgift för lön till vaktmästare och kokerska. Det kostar ca 200 kr/läsår. Många elever har långt att gå till skolan. Secondary school i offentlig regi kostar mer, 1500/år. Är skolan privat kostar den 5000 kr/år.

Om berget Kilimanjaro:

Berget ligger i Tanzania vid gränsen till Kenya, nära staden Moshi. Det är en utslocknad vulkan i den 700 mil långa sprickdalen, Great Rift Valley. Kilimanjaro är världens högsta fristående berg på 5895 m ö h. Det finns tre vulkankoner på toppen, Kibo, Mawenzi och Shira. På Kibos topp ligger Uhuru Peak.

1848 sågs Kilimanjaro för första gången av en västerlänning. Han blev utskrattad av the Royal Geographical Society när han berättade om ett snötäckt berg vid ekvatorn. Efter Tanzanias självständighet 1961 blev berget en nationalpark och idag är det även ett världsarv.

Om man ska upp börjar vandringsgränsen startar. Där växer det regnskog, vid 3000 m ö h övergår vegetationen i hedlandskap och vid ca 3800 meter är det alpin öken. En glaciär täcker en stor del av västra toppen. Glaciären håller på att smälta bort och många menar att det är den globala uppvärmningen som påverkat detta.

För de flesta av de som bestiger berget blir det de tuffaste de någonsin gör. Vid hög höjd blir lufttrycket lågt (man brukar säga att luften blir tunnare) och det innebär att man kan framkalla allvarlig höjdsjuka. Det är lika tufft för de som jobbar där. Här är en länk till en av flera researrangörer som ordnar resor på ett schysst sätt.

<http://www.africanatravel.se/undersida/maarifa-kilimanjaro>

Vardagsliv för en familj som bor på Kilimanjaros sluttningar

Kilimanjaro ligger vid ekvatorn. Det är kallare i juni, juli och augusti. På bergssluttningarna där människorna bor kan det bli mycket kallt på nätterna vid den här årstiden.

Området är inte det rikaste hörnet av världen. Man lever enkelt. En del bor i hus gjorda av lera med en stomme av träpinnar. Taket är oftast av plåt. De som har det lite bättre har ett tegelhus som oftast är putsat och målat. Överallt syns fina planteringar med blommor utanför huset. Här kan man se stora buskar med hortensia, rosor, bougainvillea, och julstjärnor som är stora som träd.

Inne i husen, som består av ett till två rum har man några sängar. I taket på takstolarna kan man hänga upp kläder, väskor mm. Det finns inga garderober utan det mesta man äger finns i en resväska, i sängen eller på en hylla. Här och där kan man se en parabol och det finns TV inne i huset. Ofta får grannarna komma och titta. Där finns även kylskåp, gasolspis och en vardagsrum med en soffa. Köket är oftast en separat byggnad och en del utomhus. Maten lagas antingen med gasolspis eller över öppen eld.

Det är viktigt att ha några hönor och en get eller en ko. Från dem får man mjölk, kon kan ge upp till fem liter om dagen och geten tre liter. Man äter inte kött så ofta

Den mesta tiden tillbringas **utomhus**. Det är viktigt för familjen att ha en liten **chamba**, (åkerplätt). Där kan man odla det viktigaste: majs, bönor, bananer, tomater och lök. Många säljer grönsakerna på marknaden för att sedan kunna köpa ris, tvål mm. Förutom att ta hand

om chamban är det vanligt att ha ett annat arbete utanför hemmet. Många har även en liten kiosk ute vid gatan där de bor. Där säljs maten de odlat, tillsammans med olja, pasta, godis och Coca-Cola.

De flesta har mobiltelefoner, även de som är mycket fattiga. Det kostar inte så mycket att ringa. Genom att använda en telefon sparar de mycket pengar istället för att resa till släktingarna om det skulle hända något. Det är viktigt att hålla kontakt med familjen. Om man har bil kostar bensinen ca 9 kr/liter. Annars reser man kollektivt med små bussar.

Jobbar man på ett kontor kan man tjäna runt 2000 kr/månad. En lärare har ofta 1500 kr/månad. En Coca-Cola kostar 2 kr.

Kläder är viktigt. Man byter inte julklappar vid jul men alla vill ha nya kläder då. De flesta gillar färggranna kläder. Man lägger mycket tid och pengar på frisyrier och som över allt i världen är det särskilt viktigt när det är fest. Då kan en del vara utan mat ett par dagar för att ha råd att göra sig fina.

Man dricker mycket te med mycket socker och mjölk. För många av de som bor här är te viktigt. Har de inte fått te på morgonen har de inte fått mat säger de. Då har de ofta inte haft råd att köpa socker.

Vardagsmaten består av bönor, matbananer och majsgröt. Man växlar man även med ris. Kompletteras med grönsaker och potatis till som man kokar med olja och vatten. Det är ofta samma mat varje dag. Den största måltiden äts på kvällen. När det är fest serveras ris, vitkålswok, köttgryta och Coca-Cola eller Fanta.

Det finns många sätt att beskriva livet på Kilimanjaros sluttningar. Här är ett filmtips:
<http://www.rafiki.se/hemma-hos-alice-i-tanzania/>

Med vänlig hälsning Rafiki